

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/144/2006

ZAINTERESOWANIE WYBORAMI SAMORZĄDOWYMI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

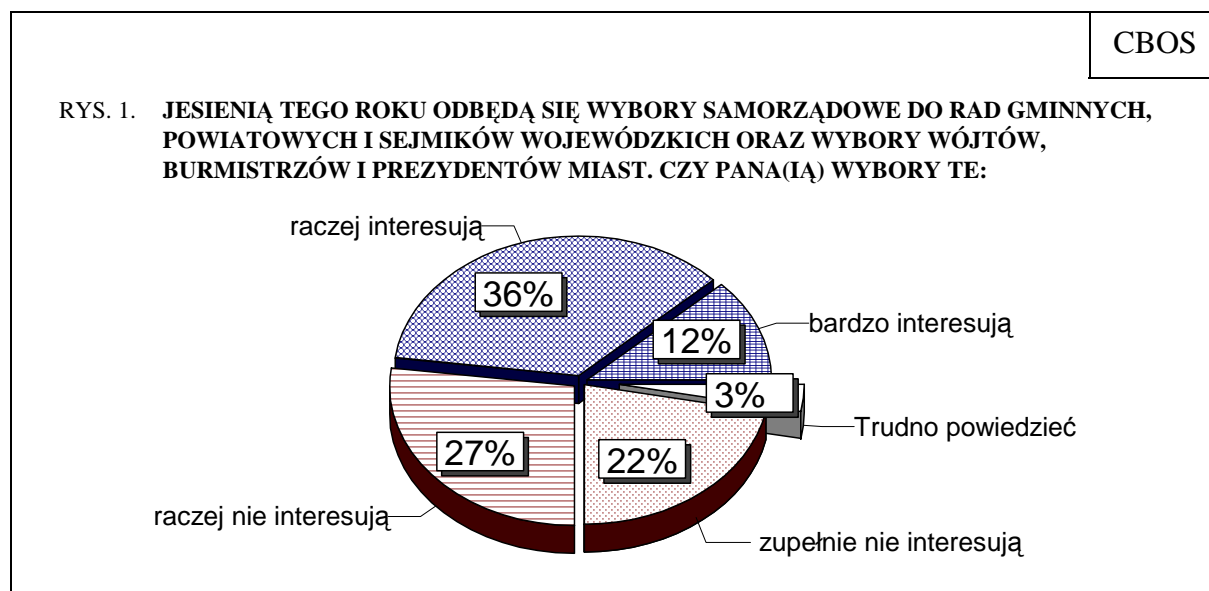
WARSZAWA, WRZESIEŃ 2006

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

Wrześniowy sondaż¹ realizowaliśmy na dwa miesiące przed wyborami samorządowymi. Mimo iż niedawno zakończyły się prace nad zmianami w ordynacji wyborczej i duża część ugrupowań rozpoczęła już intensywne przygotowania do kampanii przedwyborczej, zbliżające się wybory wciąż nie budzą wśród Polaków większych emocji. Nie interesuje się nimi – według własnych deklaracji – prawie co drugi respondent uprawniony do głosowania (49%). Wśród pozostałych do raczej nielicznych należą osoby wyraźnie zainteresowane wybieraniem władz lokalnych (12%), a znacznie liczniejsza grupa (36%) deklaruje umiarkowane zainteresowanie. Od początku sierpnia wyniki te praktycznie się nie zmieniły. Zainteresowanie tegorocznymi wyborami okazuje się nieco mniejsze niż deklarowane przed czterema laty. W sierpniu 2002 roku, a więc w analogicznym okresie przed poprzednimi wyborami samorządowymi, zainteresowanie nimi zgłaszała połowa ankietowanych. Należy jednak zaznaczyć, że wówczas badanie było realizowane w okresie wakacyjnym, kiedy to temperatura życia politycznego spada, a obywatele mniej angażują się w śledzenie aktualnych wydarzeń politycznych.

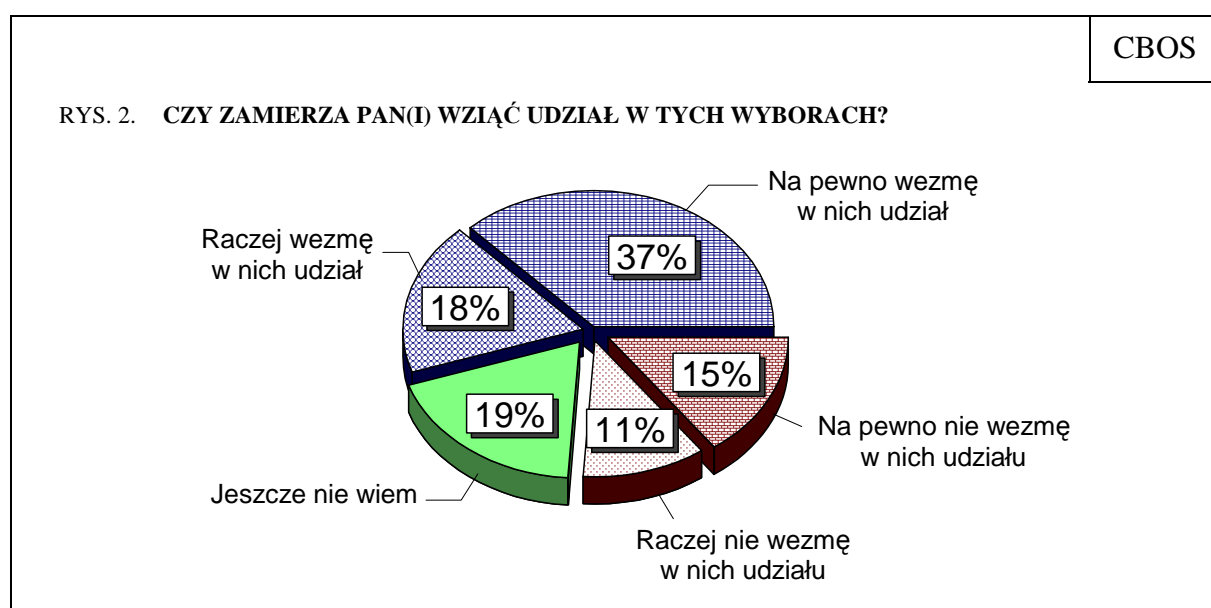

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (196) zrealizowano w dniach 8–11 września 2006 roku na liczącej 937 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Zainteresowanie wyborami samorządowymi	Wskazania respondentów według terminów badań								
	VIII '98	IX '98	VI '02	VIII '02	IX '02	X '02	VI '06	VIII '06	IX '06
	w procentach								
Zainteresowani	50	63	55	50	53	61	47	47	48
Niezainteresowani	47	35	44	49	45	38	52	49	49
Trudno powiedzieć	3	2	1	1	2	1	1	4	3

Nie rośnie także liczba Polaków zgłaszających chęć uczestnictwa w nadchodzącym głosowaniu. Udział w planowanych na 12 listopada wyborach samorządowych zapowiada 55% badanych, a więc nieznacznie mniej niż przed miesiącem (różnica 1 punktu).

Obecne deklaracje ankietowanych nie odbiegają znacząco od tych składanych przed poprzednimi wyborami. Jeśli nawet założymy, że zainteresowanie wyborami i gotowość do uczestniczenia w nich będą rosły wraz ze zbliżaniem się ich terminu, trudno przypuszczać, że będą one wyjątkowe pod względem zaangażowania w nie obywateli.

Tabela 2

Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach?	Wskazania respondentów według terminów badań						
	VIII '98	IX '98	VIII '02	IX '02	X '02	VIII '06	IX '06
	w procentach						
Tak	60	69	55	58	64	56	55
Jeszcze nie wiem	15	17	20	17	13	19	19
Nie	25	13	25	25	23	25	26

Udział w wyborach władz lokalnych tradycyjnie już nieco częściej deklarują mężczyźni niż kobiety (zob. tabele aneksowe). Uczestnictwo w nich rzadziej niż przeciętnie zapowiadają osoby młode (w wieku do 34 lat). Deklaracjom udziału w wyborach samorządowych, podobnie jak w innego rodzaju głosowaniach, sprzyja wyższy poziom wykształcenia i – co się z tym wiąże – zainteresowanie polityką oraz posiadanie wyrobionych poglądów politycznych, a także – choć słabiej – religijność badanych mierzona częstością praktyk religijnych.

Nieco inaczej niż przed miesiącem rysuje się obecnie zależność pomiędzy deklaracjami uczestniczenia w głosowaniu a wielkością zamieszkiwanej miejscowości, co może mieć związek z różnym stopniem zaawansowania przygotowań do wyborów. Częściej niż przed miesiącem udział w nadchodzącym głosowaniu zapowiadają mieszkańcy wielkich aglomeracji (wzrost z 54% do 60%), w których kampania wyborcza już się *de facto* rozpoczęła i – co chyba jeszcze ważniejsze – znani są już przynajmniej niektórzy z potencjalnych kandydatów na prezydentów. Tak jak w sierpniu stosunkowo najmniej zainteresowani wyborami władz lokalnych są mieszkańcy miast średnich, liczących od 20 do 100 tys. ludności (53%), i dużych, liczących od 101 do 500 tys. ludności (47%), w których wybory radnych poszczególnych szczebli mają z reguły bardziej anonimowy i partyjny charakter niż w małych miejscowościach, a o kandydatach na urzędy prezydentów i burmistrzów nie mówi się jeszcze tak dużo jak w największych aglomeracjach.

Inaczej niż przed miesiącem, być może w związku z powstaniem centrolewicowej koalicji wyborczej, skupiającej SLD, UP, SdPI oraz PD, kształtują się obecnie deklaracje udziału w wyborach samorządowych wśród zwolenników lewicy i prawicy. W stosunku do sierpnia wśród sympatyków lewicy wyraźnie przybyło respondentów chcących brać udział w wyborach władz lokalnych (wzrost deklaracji o 17 punktów) i obecnie nieco częściej niż badani o poglądach prawicowych zgłaszają oni zamiar uczestniczenia w tym głosowaniu (odpowiednio: 71% i 67%).

Udział w wyborach samorządowych zapowiada zdecydowana większość zwolenników wszystkich głównych ugrupowań sceny politycznej. Trochę bardziej powszechnie niż sympatycy innych partii do urn wyborczych wybiera się elektorat SLD oraz partii wchodzących w skład koalicji wyborczej z udziałem Sojuszu - SdPI, UP i PD.

Tabela 3

Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach?	Elektoraty partii politycznych*			
	PO	PiS	Samoobrona	SLD, SdPI, UP, PD
	w procentach			
Tak	86	86	87	93
Jeszcze nie wiem	6	7	12	0
Nie	8	7	2	7

* Badani deklarujący poparcie dla poszczególnych ugrupowań w przyszłych wyborach parlamentarnych

★

★

★

Dość słabe zainteresowanie, jakie budzą wśród Polaków wybory samorządowe, wydaje się typowe na obecnym etapie „przedbiegów” do kampanii przedwyborczej. Blisko połowa ankietowanych w ogóle nie interesuje się tym wydarzeniem politycznym, a nieco ponad połowa deklaruje, że zamierza głosować, co oczywiście nie oznacza, iż faktyczna frekwencja wyborcza osiągnie tak wysoki poziom. Jak pokazują wyniki sondaży przedwyborczych realizowanych w ubiegłych latach, ewentualnego wzrostu zainteresowania i deklarowanej frekwencji należy się spodziewać dopiero w końcowym okresie wyborczego wyścigu. Wydaje się zatem, że na obecnym etapie przygotowań do wyborów rozstrzygnięcie o tym, czy nadchodzące głosowanie przyciągnie do urn więcej głosujących niż w poprzednich latach, wydaje się przedwczesne. Tym bardziej że okoliczności zaistniałe już po realizacji sondażu: rozpad koalicji rządowej i – być może – perspektywa niedalekich wyborów parlamentarnych z pewnością nie pozostaną bez wpływu na stosunek Polaków do wyborów samorządowych i ich decyzji co do uczestnictwa w tym głosowaniu.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Jesienią tego roku odbędą się wybory samorządowe do rad gminnych, powiatowych i sejmików wojewódzkich oraz wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Czy Pana(ia) wybory te:

(%)

	interesują	nie interesują	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	48	49	3	937
Płeć				
Mężczyźni	50	48	2	447
Kobiety	46	51	3	490
Wiek				
18-24 lat	39	58	2	136
25-34	43	57	0	172
35-44	58	40	2	131
45-54	42	53	5	195
55-64	57	40	2	131
65 lat i więcej	51	46	3	172
Miejsce zamieszkania				
Wieś	48	49	3	349
Miasto do 20 tys.	52	46	1	126
20-100 tys.	49	47	4	188
101-500 tys.	39	59	3	168
501 tys. i więcej mieszk.	55	43	2	105
Wykształcenie				
Podstawowe	45	51	4	272
Zasadnicze zawodowe	46	52	2	241
Średnie	46	52	2	325
Wyższe	65	32	3	99
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	66	31	3	59
Prac. umysł. niż. szczebla	58	40	2	80
Pracownicy fiz.- umysł.	35	63	1	61
Robotnicy wykwalifikowani	46	54	0	90
Robotnicy niewykwalifik.	48	46	6	57
Rolnicy	52	48	0	50
Pracujący na własny rach.	43	49	8	28
Bierni zawodowo				
Renciści	35	58	8	76
Emeryci	58	40	2	215
Uczniowie i studenci	51	49	0	62
Bezrobotni	34	63	3	110
Gospodynie domowe i inni	32	66	2	51
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	64	33	3	113
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	40	60	0	77
sekt. pryw. poza rolnict.	45	50	4	182
prywatnym gosp. rolnym	54	46	0	49
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	41	57	2	93
301-500	49	48	3	127
501-900	49	48	3	215
901-1200	50	46	4	89
Powyżej 1200 zł	57	43	0	78
Ocena własnych war. mater.				
Złe	40	56	4	229
Średnie	48	49	3	431
Dobre	54	46	0	276
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	54	42	3	52
Raz w tygodniu	52	46	3	486
1-2 razy w miesiącu	48	48	3	149
Kilka razy w roku	38	60	2	171
W ogóle nie uczestniczy	40	58	2	79
Poglądy polityczne				
Lewica	60	39	1	122
Centrum	48	51	1	296
Prawica	62	36	2	257
Trudno powiedzieć	29	66	6	261
Zainteresowanie polityką				
Duże	74	25	1	146
Średnie	58	40	2	417
Nikłe/żadne	26	70	4	373

Tabela 2. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach?

(%)

	Tak	Jeszcze nie wiem	Nie	Liczba osób
Ogółem	55	19	26	935
Płeć				
Mężczyźni	57	17	25	447
Kobiety	52	20	27	489
Wiek				
18-24 lat	50	17	33	135
25-34	51	20	29	172
35-44	62	19	20	131
45-54	51	24	25	195
55-64	60	24	16	131
65 lat i więcej	57	10	33	172
Miejsce zamieszkania				
Wieś	56	21	23	349
Miasto do 20 tys.	60	17	24	125
20-100 tys.	53	21	27	188
101-500 tys.	47	21	31	168
501 tys. i więcej mieszk.	60	9	31	105
Wykształcenie				
Podstawowe	54	16	30	272
Zasadnicze zawodowe	48	25	27	241
Średnie	54	20	27	324
Wyższe	78	10	13	99
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	77	11	11	59
Prac. umysł. niż. szczebla	61	19	21	80
Pracownicy fiz. - umysł.	47	24	29	61
Robotnicy wykwalifikowani	53	24	23	90
Robotnicy niewykwalifik.	55	24	21	57
Rolnicy	59	23	18	50
Pracujący na własny rach.	56	29	15	28
Bierni zawodowo				
Renciści	43	22	36	75
Emeryci	61	12	27	215
Uczniowie i studenci	61	18	21	61
Bezrobotni	38	19	43	110
Gospodynie domowe i inni	47	24	29	51
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	70	18	12	113
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	46	25	29	77
sekt. pryw. poza rolnict.	58	22	20	182
prywatnym gosp. rolnym	62	20	18	49
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	47	23	29	93
301-500	55	18	28	126
501-900	58	14	28	215
901-1200	60	20	20	89
Powyżej 1200 zł	61	16	22	78
Ocena własnych war. mater.				
Złe	45	25	30	228
Średnie	55	18	27	431
Dobre	62	16	22	275
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	59	20	21	52
Raz w tygodniu	58	19	22	486
1-2 razy w miesiącu	55	19	26	149
Kilka razy w roku	46	23	32	171
W ogóle nie uczestniczy	48	9	44	78
Poglądy polityczne				
Lewica	71	13	16	122
Centrum	55	19	26	296
Prawica	67	16	17	257
Trudno powiedzieć	35	24	42	259
Zainteresowanie polityką				
Duże	74	8	17	146
Średnie	66	17	17	416
Nikłe/żadne	35	25	40	372